

UZASADNIENIE

Wyrokiem z 12 czerwca 2014 r. w sprawie z powództwa (...) Spółki Akcyjnej w Ł. przeciwko J. O. o zapłatę, Sąd Rejonowy dla Łodzi – Śródmieścia w Łodzi zasądził od pozwanego na rzecz powódki kwotę w łącznej wysokości 16.117,23 zł z ustawowymi odsetkami liczonymi w sposób wskazany w wyroku oraz orzekł o kosztach procesu.

Powyższe orzeczenie zaskarżył w całości pozwany, zarzucając mu naruszenie prawa skutkujące nieważnością postępowania na podstawie art. 379 pkt. 5) k.p.c. poprzez pozbawienie pozwanego możliwości obrony swoich praw przez niewezwanie go na termin rozprawy w dniu 12 czerwca 2014 r.

Skarżący wniósł o:

- zwrócenie się przez Sąd do (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w K. o nadesłanie dokumentacji sporządzonej w związku z reklamacjami składanymi w 2014 r. przez pozwanego J. O. z uwagi na nedoręczanie przesyłek i dopuszczenie dowodu z tych dokumentów na okoliczność nedoręczenia pozwanemu korespondencji sądowej, niewezwania pozwanego na termin rozprawy, pozbawienia go możliwości obrony swoich praw;

- dopuszczenie dowodu z dokumentów: pisma pozwanego z 30 kwietnia 2014 r., pisma powoda z 23 maja 2014 r., pisma pozwanego z 8 lipca 2014 r., pisma powoda z 5 sierpnia 2014 r. na okoliczność prowadzonych przez strony negocjacji ugodowych obejmujących rozliczenia wykraczające poza przedmiot niniejszego postępowania;

- dopuszczenie dowodu z zeznań świadka R. P. na okoliczność odbierania przez pozwanego korespondencji, faktu i przyczyn składanych przez pozwanego reklamacji w związku z usługami świadczonymi przez spółkę (...);

- dopuszczenie dowodu z zeznań świadka J. S. na okoliczność faktu i przebiegu rozmowy z pozwanym przeprowadzonej 2 lipca 2014 r., niewezwania pozwanego na termin rozprawy, powzięcia przez pozwanego wiedzy o terminie rozprawy z 12 czerwca 2014 r. na spotkaniu w dniu 2 lipca 2014 r.;

- dopuszczenie dowodu z przesłuchania stron, z ograniczeniem do pozwanego na okoliczność nedoręczenia pozwanemu korespondencji sądowej, niewezwania pozwanego na termin rozprawy, pozbawienia pozwanego możliwości obrony swoich praw, odbierania przez pozwanego korespondencji, faktu i przyczyn składanych przez pozwanego reklamacji w związku z usługami świadczonymi przez spółkę (...).

W konsekwencji powyższego, skarżący wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku, zniesienie postępowania w zakresie dotkniętym nieważnością, przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi Rejonowemu i pozostawienie temu Sądowi rozstrzygnięcia w przedmiocie kosztów postępowania za instancją odwoławczą. Alternatywnie, w zakresie kosztów postępowania, skarżący wniósł o przyznanie kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej pozwanemu z urzędu, gdyż nie zostały one uiszczony w całości ani w części.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja jest bezzasadna i jako taka podlega oddaleniu.

W pierwszej kolejności rozstrzygnięcia wymagały wnioski skarżącego zawarte w piśmie procesowym z dnia 3 grudnia 2014 r. (uzupełnienie apelacji) o dopuszczenie nowych dowodów w sprawie, determinowało to bowiem ocenę podniesionego zarzutu nieważności postępowania.

Po rozpoznaniu ww. wniosków dowodowych Sąd Okręgowy postanowił je oddalić. Zdaniem Sądu Okręgowego przeprowadzenie postępowania dowodowego w zakresie wskazanym w ww. wnioskach nie ma wpływu na rozstrzygnięcie niniejszej sprawy, ponieważ wnioski te niezależnie od tego, że dotyczą negocjacji ugodowych, co z zarzutami apelacji nie ma nic wspólnego, to dotyczą w pozostałym zakresie wykazania, że pozwany składał reklamacje

w związku z innymi doręczeniami, natomiast nie dotyczą konkretnie tego doręczenia, na które powołuje się w sprawie skarżący jako ewentualnie nieprawidłowego działania, uzasadniającego pozbawienie strony możliwości obrony swoich praw.

Skoro tak, to przyjąć należało, że zawiadomienie pozwanego o rozprawie wyznaczonej na 12 czerwca 2014 r. zostało mu prawidłowo doręczone poprzez awizo, o czym świadczy przesyłka listowna z poczynionymi adnotacjami o dwukrotnym jej awizowaniu (k. 59). Poczynione na kopercie adnotacje („awizowano dnia 28.03.2014 r.” oraz „awizowano powtórnie dnia 7.04.2014 r.”) wraz z podpisem doręczającego, odciski datownika i podpisy przyjmującego pracownika urzędu pocztowego, a także wskazanie na formularzu doręczenia przyczyny uniemożliwiającej doręczenie właściwe oraz urzędu pocztowego, w którym awizowano przedmiotową przesyłkę, odpowiadają postanowieniom § 7 i 8 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z 12 października 2010 r. w sprawie szczegółowego trybu i sposobu doręczania pism sądowych w postępowaniu cywilnym (j.t. Dz.U. z 2015 r. poz. 1222) i nie budzą wątpliwości. Należy również podkreślić, że adres pod który dokonano doręczenia był prawidłowy (rzeczywisty).

Kształt instytucji doręczenia zastępczego wyznacza art. 139 § 1 k.p.c., jak również wspomniane rozporządzenie. Artykuł 139 k.p.c. reguluje doręczenie zastępcze przez pozostawienie awiza pocztowego w miejscu zamieszkania adresata. W szczególności w ostatnim zdaniu § 1 nakazuje w przypadku bezskutecznego upływu terminu wynikającego z pierwszego awiza, czynność zawiadomienia powtórzyć. Zgodnie zaś z § 7, ust. 1, pkt. 1) oraz ust. 2 rozporządzenia, po pozostawieniu zawiadomienia o możliwości odbioru przesyłki we właściwej placówce pocztowej operatora lub właściwym urzędzie gminy, doręczający dokonuje adnotacji o niedoręczeniu przesyłki na formularzu potwierdzenia odbioru oraz adnotacji „awizowano dnia” na stronie adresowej niedoręczonej przesyłki i składa swój podpis. Placówka pocztowa operatora lub urząd gminy potwierdzają przyjęcie od doręczającego awizowanej przesyłki przez umieszczenie na przesyłce odcisku datownika i podpisu przyjmującego.

Jeżeli osoba uprawniona nie zgłosi się po odbiór przesyłki złożonej w placówce pocztowej operatora w terminie siedmiu kolejnych dni, licząc od dnia następnego po dniu pozostawienia zawiadomienia, placówka pocztowa operatora sporządza, powtórne zawiadomienie o możliwości jej odbioru w terminie kolejnych siedmiu dni, licząc od dnia następnego po dniu pozostawienia zawiadomienia, które doręczający niezwłocznie pozostawia w drzwiach adresata lub w oddawczej skrzynce pocztowej, zaznacza dokonanie powtórnego zawiadomienia na adresowej stronie niedoręczonej przesyłki adnotacją „awizowano powtórnie dnia” i podpisem oraz przechowuje przesyłkę przez okres siedmiu dni, licząc od dnia następnego po dniu pozostawienia powtórnego zawiadomienia (§ 8, ust. 2 rozporządzenia).

Doręczenie zastępcze ma to znaczenie, że przy spełnieniu warunków, o których mowa powyżej, pismo uznaje się za doręczone tak, jakby trafiło do rąk adresata (tzw. fikcja doręczenia). W takiej sytuacji za datę doręczenia uważa się ostatni dzień, w którym strona mogła odebrać z placówki pocztowej awizowaną przesyłkę. Będzie to wprawdzie tylko postać fikcji prawnej doręczenia, ale fikcji pociągającej za sobą wszelkie skutki doręczenia. I tak jest w rozpoznawanej sprawie.

Skuteczność doręczenia przez awizo, stwierdzona przez Sąd Okręgowy w niniejszym postępowaniu, oznacza, że pozwany w sposób nie budzący wątpliwości został zawiadomiony o nadejściu przeznaczonego dla niego pisma sądowego zawiadamiającego o terminie rozprawy w dniu 12 czerwca 2014 r. oraz miejsca, w którym może je odebrać.

W konsekwencji powyższych uwag, Sąd Okręgowy stoi na stanowisku, że pozwany J. O. nie został pozbawiony możliwości obrony swoich praw z powodu niezawiadomienia go o rozprawie z dnia 12 czerwca 2014 r., bezpośrednio poprzedzającej wydanie zaskarżonego wyroku. Brak jest zatem podstaw do uwzględnienia zarzutu nieważności postępowania z przyczyn, o których mowa w art. 379 pkt 5 k.p.c.

W orzecznictwie przyjmuje się, że pozbawienie strony możliwości obrony swoich praw w rozumieniu art. 379 pkt 5 k.p.c. zachodzi wtedy, gdy z powodu wadliwości procesowych sądu lub strony przeciwnej, będących skutkiem naruszenia konkretnych przepisów kodeksu postępowania cywilnego, strona nie mogła brać i nie brała udziału w postępowaniu lub jego istotnej części (zob. wyrok SN z dnia 10 maja 1974 r., II CR 155/74, opubl. OSP Nr 3/75 poz. 66; postanowienie

SN z dnia 6 marca 1998 r., III CKN 34/98, opubl. Prok. i Pr. Nr 5/99 poz. 41; wyrok SN z dnia 13 czerwca 2002 r., V CKN 1057/00, opubl. baza prawna LEX Nr 55517).

W sprawie niniejszej, pozwany nie wykazał niedoręczenia zawiadomienia, przy czym wnioskowane przez niego dowody (z przyczyn omówionych na wstępie) nie mogły być podstawą odmiennego ustalenia.

Reasumując, w ocenie Sądu Okręgowego, pozwany J. O. w przedmiotowej sprawie nie został pozbawiony możliwości obrony swoich praw w rozumieniu art. 379 pkt 5 k.p.c.

Mając na uwadze powyższe Sąd Okręgowy na podstawie art. 385 k.p.c. oddalił apelację jako nieuzasadnioną.

O kosztach postępowania apelacyjnego orzeczono na podstawie art. 98 § 1 i 3 k.p.c. w zw. z art. 99 k.p.c., zgodnie z zasadą odpowiedzialności za wynik procesu. Na koszty poniesione przez powódkę w tym postępowaniu złożyło się wynagrodzenie pełnomocnika w osobie radcy prawnego, którego wysokość ustalono na podstawie § 2 ust. 1 i 2, § 6 pkt 5 w zw. z § 12 ust. 1 pkt 1 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 roku w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu.

Orzekając natomiast o kosztach nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej pozwanemu z urzędu, Sąd Okręgowy przyjął, iż przy uwzględnieniu wyniku niniejszego postępowania zachodziła podstawa do przyznania tychże kosztów bezpośrednio na rzecz pełnomocnika J. O. w osobie adwokata A. G. ustanowionego z urzędu i nakazania ich wypłacenia z funduszy Skarbu Państwa – Sądu Rejonowego dla Łodzi – Śródmieścia w Łodzi. Przebieg procesu przez stronę reprezentowaną przez pełnomocnika z urzędu skutkuje niezwłocznym zasądzeniem wynagrodzenia od Skarbu Państwa - sądu, który pełnomocnika ustanawiał. Wysokość zasądzonej kwoty została ustalona w oparciu o przepis § 15, pkt. 1) w zw. z § 12, ust. 1, pkt. 1) oraz § 6 pkt. 5) ww. rozporządzenia. Wysokość stawki minimalnej określonej w dł. wskazanych przepisów wynosi bowiem 1.800 złotych, zaś wysokość podatku VAT, który, wedle dyspozycji § 2 ust. 3 wskazanego powyżej rozporządzenia uwzględniać musi wynagrodzenie pełnomocnika ustanowionego z urzędu, wynosi 414 złotych z uwagi na stawkę podatku w wysokości 23%, co razem stanowi zasądzoną kwotę 2.214 zł.